

FACKET FÖR SKOGS-, TRÄ-
OCH GRAFISK BRANSCH

YTTRANDE

2016-11-11

Remiss underlagsrapporter nationellt skogsprogram

N2015-2214-sk

Regeringskansliet

Näringsdepartementet

Skog och klimatenheten

103 33 STOCKHOLM

Sammanfattning

GS facket har deltagit i 2 arbetsgrupper i framtagandet underlagsrapporter till ett nytt nationellt skogsprogram. Underlagsrapporterna i sin helhet ger ett bra underlag för utveckla ett nytt program – genom hela värdekedjan.

GS efterlyser dock fler och tydliga förslag på hur fler nya jobb ska utvecklas inom skogsbruket och träindustrin. Vår vision är att Sverige ska vara världsledande inom Industriellt träbyggande och förpackningsindustri. För att uppnå detta krävs samlade insatser och tydliga politiska signaler. Skogspolitiken, styrmedlen och myndighetsstyrningen måste utgå från det nationella skogsprogrammets vision med syfte att skapa utveckling, innovation och fler jobb med goda arbetsvillkor.

Skogs- och träindustrin påverkas av flera politikområden, till exempel fastighetsstruktur, beskattningsregler, produktivitet/lönsamhet, skogsproduktion, avsättningar och miljökrav, tillgång av arbetskraft, infrastruktur. Politiken måste samordnas.

Skogsbruket ska stå på egna ben och ej subventioneras. Subventioner till energisektorn kan snedvrída konkurrensen.

Ökad skogsproduktion

Ett mer effektivt nyttjande och brukande av den svenska skogen samt ökad vidareförädling kan skapa fler arbetstillfällen. Vi ser en ökad efterfrågan på skogsråvaran inom många sektorer och branscher.

Den nuvarande årliga tillväxten i Sveriges är ca 120 miljoner skogskubikmeter. Den årliga avverkningen är på cirka 90 miljoner skogskubikmeter, ca 75 % av tillväxten. Det är möjligt att öka tillväxten och uttaget av råvara genom aktiva åtgärder.

Detta bör i första hand ske genom förbättrad skogsvård. Idag har vi ett stort eftersläpande röjningsbehov och en för stor andel ej godkända planteringar. Utöver detta finns dessutom möjlighet att ytterligare öka tillväxten genom dikning, gödsling, högkvalitativt skogsodlingsmaterial samt nya trädslag,

För att ytterligare öka den skogliga tillväxten behöver stat och skogsnäring samverka i att utveckla och stödja de ovan nämnda åtgärden. Lagstiftning och föreskrifter behöver anpassas.

Skogsstyrelsen har ett viktigt uppdrag i att informera och ge rådgivning till skogsägare.

Skydd av skog

Sverige ligger högt i Europa när det gäller strikt skydd av skog. Sverige har också flera former av icke strikt skydd. En fortsatt inriktning måste vara begränsat areellt skydd med hög kvalitet. Det är rimligt att när nya områden skyddas på grund av höga naturvärden kan samtidigt skyddade områden med lägre värde åter tas i bruk.

Industriellt träbyggnadsprogram

Att bygga i trä är hållbart och klimatteffektivt men ger idag ingen konkurrensfördel eftersom byggregler enbart ställer krav på energiprestanda i driftsfasen. I produktionsfasen och val av material finns inte liknande krav, som till exempel livscykelanalyser. Trä är ett energieffektivt material eftersom det kräver relativt liten energiinsats ur en förnybar och återvinningsbar skogsresurs samtidigt som de växande träden och produkterna binder och lagrar koldioxid. Ett industriellt träbyggande är mer tidseffektivt i byggfasen i jämförelse med traditionella material, arbetsmiljön är mer skonsam både inom industrin och på byggplatsen.

Innovativt och klimatsmart byggande bör främjas och reglerna för byggande bör ses över. En ökad användning av trä i byggande kan också stimuleras genom offentlig upphandling.

Förpackningsbranschen

Den totala mängden onödigt matavfall från svenska hushåll är 900 000(!) ton per år. Utsläppen av växthusgaser från matavfall motsvarar de årliga utsläppen av 700 000 svenska medelbilar eller 460 000 oljeeldade villor. Att minska mängden matavfall är därmed en viktig utmaning. Att utveckla bättre förpackningar är en viktig insats för att minska utsläppen av växthusgaser.

Svenska företag ligger i framkant när det gäller utveckling av nya smartare förpackningar. Nya produkter och tjänster har utvecklats av förpackningsindustrin men mer måste göras för att befästa och förstärka rollen som världsledande inom området.

Ökade satsningar på forskning och utveckling i förpackningsindustrin är goda investeringar för en hållbar utveckling och fler nya arbetstillfällen i Sverige.

Hållbar export.

Sverige har mycket att exportera. Kunskaper om produktion, innovation och klimatsmarta produkter, hållbart skogsbruk och den svenska modellen och goda arbetsvillkor på arbetsmarknaden. Det finns ett stort intresse av att lära från Sverige. Allt fler konsumenter efterfrågar hållbart producerade produkter.

En ny exportstrategi bör ta sin utgångspunkt i hållbarhet och öka Sveriges bidrag till global hållbar utveckling och Agenda 2030, samtidigt som vi stärker Sveriges konkurrenskraft globalt och utvecklar fler jobb i våra branscher.

En exportstrategi föreslås som underlättar och påskyndar export och internationalisering av svenska företag, primärt små och medelstora företag inom skogsnäringen. Exportstrategin ska också skapa bättre förutsättningar för internationell handel inom det skogliga området

Innovativa metoder för träbyggande bör lyftas fram. Intresset från vår omvärld är stort.

De förslag och rekommendationer som arbetsgrupperna föreslår som är viktiga för GS mål om ett skogsprogram som tar sikte på att långsiktigt säkra bra, trygga och framtida jobb i skogen är följande:

AG 1 – 3.3.3.2 Åtgärdsförslag – Jobb i skogen för nyanlända och långtidsarbetslösa

Ett bra förslag med goda intentioner. För att förslaget skall träffa rätt behöver man dock ta i beaktning att lagar och avtal efterföljs. Därtill är det viktigt att se till att det inte stannar vid osäkra anställningar utan att tillsvidareanställning för individerna är målet.

AG 2 – 5.3.6 Åtgärdsförslag – Fortsatt fokus på produktivitet och effektivitet

Det är viktigt att skogsbruket utvecklas, både för miljön och för konkurrensens skull. GS vill dock att utvecklingen inte sker på bekostnad av arbetsmiljön. Redan idag har många skogsmaskinsoperatörer problem med MSD (musculoskeletal disorders). I åtgärdsförslaget nämns bättre arbetsmiljö som en vinst av bättre virkesanvändning. Om inte arbetsmiljön prioriteras riskerar det tvärtom minska produktiviteten och åtgärdsförslagens förväntade effekt minskar.

AG 2 – 5.6 Strategisk rekommendation – Styrning mot svenska modellen för brukande av skog 1.2

En strategisk rekommendation med bra intentioner. Men ska ett utvecklande av dagens skogsbrukarmodell ske ska det göras med hänsyn till att skogen också är en arbetsplats. Till exempel bör man värna certifieringssystemen FSC och PEFC och slå vakt om fackliga rättigheter.

AG 3 – 5.3.4 Åtgärdsförslag – Stimulera urbant träbyggande

Ett av de viktigare förslagen för att säkra vidareförädlingen i svensk skog. Det som möjliggör att skogen är en god arbetsplats med hög lönsamhet (det gröna guldets) är att det som avverkas vidareförädlas i högre grad än idag. Träindustriellt byggande är en framtidsbransch som kan hjälpa till att minska koldioxidutsläpp, bygga bort bostadsbrist och skapa fler gröna jobb. Detta åtgärdsförslaget är i sig så viktigt att det bör ges ett särskilt branschprogram och särskild beaktning.

AG 4 – 5.1.1 Åtgärdsförslag – Etablera skogen som en profilfråga i svensk utrikespolitik

Ett mycket viktigt förslag som kan stärka Sveriges roll globalt som grön nation. Däremot saknas helt det fackliga perspektivet. För att åtgärdsförslaget skall vinna trovärdighet måste den sociala dimensionen ges en mer framträdande roll. Det som gör Sverige till en unik skogsnation är inte bara det hållbara skogsbruket, utan den (hållbara) arbetsmarknadsmodell och det (hållbara) samhällsbygget som det hållbara skogsbruket vilar på.

AG 4 – 5.3.2 Åtgärdsförslag – Brygga bistånds- och affärssamarbete

GS har lång erfarenhet av internationella insatser genom vår solidaritetsfond och våra internationaler som vi samarbetar bra med, över hela världen. Vi stöttar också initiativet och andemeningen i åtgärdsförslaget och har goda erfarenheter av detta arbetet sen tidigare. Det är därför synd att det fackliga perspektivet saknas även här. GS uppmanar alla skrivningar som innehåller formuleringen

”hållbar samhällsutveckling” men menar att det förutsätter att bägge parter är med i samtalen. I åtgärdsförslaget nämns till exempel svenskt näringsliv som en ansvarig för genomförande men ingen facklig organisation.

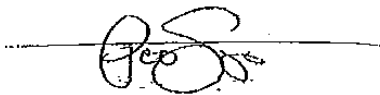
AG 4 – 5.3.3. Åtgärdsförslag – Främja export och handel i skogsnäringen

Viktigt åtgärdsförslag som har rätt fokus. Sverige kan exportera både företag, know-how i hållbart skogsbruk och produkter. GS ser dock att det saknas en viktig pusselbit i den ”container” som åtgärdsförslaget målar upp och som hade behövts för att stärka bilden av Sverige som en exportör av en samhällsmodell. Det finns en internationell efterfrågan på det svenska samhällsbygget. Vi har alla att vinna på att det fackliga perspektivet även ges betydande utrymme i detta åtgärdsförslag. Vi har alla möjligheter att också exportera kunskaper i fördelarna med att respektera fackliga och mänskliga rättigheter.

AG 4 – 5.3.5 Åtgärdsförslag – Marknadsför Sverige internationellt

Det finns mycket att vinna på att marknadsföra Sverige internationellt. Dock saknas viktiga delar i hållbarhetsbegreppet för att åtgärdsförslaget ska bli trovärdigt. Framförallt behöver det tydliggöras att hållbar produktion förutsätter hållbara anställningsvillkor för de som producerar varan. Det är viktigt att säkra att så även sker i framtiden, nationellt som internationellt. I marknadsföringssyfte är detta också något som gör Sverige unikt och som GS erfar efterfrågas internationellt, därför borde det ges mer utrymme.

Dag som ovan,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Per-Olof Sjö', is written over a horizontal line.

Per-Olof Sjö

Förbundsordförande

GS